

Bruxelles, 28. rujna 2026.
(OR. en)

13704/26

POLCOM 349

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	28. rujna 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 506 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA o provedbi i izvršenju trgovinske politike i politike gospodarske sigurnosti EU-a

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 506 final.

Priloženo: COM(2026) 506 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 28.9.2026.
COM(2026) 506 final

**IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM
GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

o provedbi i izvršenju trgovinske politike i politike gospodarske sigurnosti EU-a

SADRŽAJ

I.	UVOD	2
II.	NAJBOLJE ISKORIŠTAVANJE SPORAZUMA O POVLAŠTENOSTI TRGOVINE EU-A	4
II.1.	TRGOVINA EU-A S POVLAŠTENIM PARTNERIMA 2025.....	4
II.2.	PROMICANJE TRGOVINSKIH SPORAZUMA EU-A	10
II.3.	USMJERENOST NA TRGOVINU I ODRŽIVI RAZVOJ	11
III.	POMOĆ MSP-OVIMA DA PRONAĐU SVOJE MJESTO U SVJETSKOJ TRGOVINI	13
IV.	RJEŠAVANJE PREPREKA I IZNALAŽENJE RJEŠENJA	14
IV.1.	NAJNOVIJE INFORMACIJE O PREPREKAMA PRISTUPU TRŽIŠTU	15
IV.2.	NAJNOVIJE INFORMACIJE O JEDINSTVENOSTI ULAZNE TOČKE ZA PRITUŽBE	18
V.	BILATERALNO I MULTILATERALNO RJEŠAVANJE SPOROVA.....	20

I. Uvod

Ovo je šesto konsolidirano **godišnje izvješće**¹ o **provedbi i izvršenju trgovinske politike i politike gospodarske sigurnosti EU-a**. Sadrži najnovije informacije o razvoju trgovinskih tokova robe i usluga između EU-a i njegovih povlaštenih partnera te pregled glavnih aktivnosti i postignuća EU-a 2025. pod vodstvom glavnog službenika Europske komisije za nadzor provedbe trgovinskih pravila².

Ovo se izvješće bavi provedbom i izvršenjem međunarodnih obveza u okviru WTO-a i sporazuma o povlaštenoj trgovini EU-a. Komisija izrađuje zasebna izvješća o područjima povezanim s trgovinom i gospodarskom sigurnošću, posebno o provjeri izravnih stranih ulaganja i kontroli izvoza / dvojnoj namjeni. Druga područja povezana s trgovinom obuhvaćena tim posebnim izvješćima uključuju opći sustav povlastica EU-a (OSP), prava intelektualnog vlasništva i instrument za međunarodnu javnu nabavu.

Provedba i izvršenje međunarodnih trgovinskih obveza u okviru WTO-a i bilateralnih trgovinskih sporazuma i dalje donose konkretne koristi jer olakšavaju pristup izvoznim tržištima, jačaju otpornost europskog gospodarstva, ubrzavaju diversifikaciju i smanjuju ovisnost.

Prvo, europska poduzeća iskorištavaju mogućnosti koje se otvaraju zahvaljujući EU-ovoj velikoj mreži od 44 sporazuma o povlaštenoj trgovini. **Izvoz i dalje izrazito raste** zahvaljujući njihovoj učinkovitoj provedbi i izvršenju, kao što pokazuju sljedeći primjeri.

- **Ex post evaluacija**³ Sveobuhvatnog gospodarskog i trgovinskog sporazuma između **EU-a i Kanade** (CETA), objavljena u lipnju 2025., pokazuje da je predvidljiva i kooperativna trgovina uspješna. Otkako je CETA prvi put privremeno primijenjena 2017. povećao se trgovinski izvoz i diversificirali su se lanci opskrbe u svim državama članicama EU-a, a bruto domaći proizvod EU-a povećao se za 3,2 milijarde EUR godišnje. Izravne koristi uključuju povećanje bilateralne trgovine robom i uslugama između EU-a i Kanade za 71 % (sa 72,2 milijarde EUR u 2016. na 123 milijarde EUR u 2023.), povećanje izvoza robe iz EU-a u Kanadu za 64 % i povećanje izvoza usluga iz EU-a u Kanadu za 81 %.
- **Privremeni sporazum o trgovini između EU-a i Čilea**, koji je na snazi tek od veljače 2025., doveo je do snažnog rasta u prvih 11 mjeseci provedbe u ukupnom iznosu od

¹ Na internetskoj stranici Komisije o [provedbi i izvršenju trgovinskih sporazuma EU-a](#) nalaze se dodatne informacije uz ovo izvješće o: (i) razvoju trgovine EU-a s povlaštenim partnerima 2025.; (ii) korištenju tarifnih povlastica pri izvozu iz EU-a i uvozu u EU iz povlaštenih trgovinskih partnera za EU i za države članice i (iii) podacima o upotrebi carinskih kvota u okviru određenih trgovinskih sporazuma.

² Informacije o pojedinačnim trgovinskim sporazumima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Komisije o [trgovinskim sporazumima EU-a](#), na kojima se nalaze poveznice na stranice o pojedinačnim zemljama s informativnim sažecima, vodičima, uspješnim primjerima i poveznicom na izvješća nakon sjednica zajedničkih odbora i dijaloga.

³ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en?prefLang=hr&etrans=hr.

20,8 milijardi EUR. Broj pošiljaka strojeva i uređaja iz EU-a povećao se za 9,1 %, a izvoz kemijskih proizvoda za 8,5 %.

- Izvoz robe iz EU-a u **Japan** povećao se za 14 % od 2018. (godine prije stupanja na snagu Sporazuma o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Japana) do 2025. Izvoz usluga iz EU-a povećao se za 57 %.

Drugo, EU-ovi trgovinski sporazumi i partnerstva i dalje doprinose **otpornosti lanca opskrbe** tako što mu pomažu da nabavi ključne ulazne elemente, kao što su energija i sirovine, te **smanji prekomjernu ovisnost o jednom izvoru opskrbe**.

Trgovinski sporazumi EU-a i dalje u bitnome doprinose tome da EU ima **stabilan izvor uvoza sirovina i energenata** za svoje gospodarstvo, kao što pokazuju sljedeći primjeri.

- Uvoz sirovina i energenata iz **Kanade** naglo se povećao od 2022. i taj se trend nastavio 2025., pri čemu je više od četvrtine uvoza mineralnih proizvoda u EU podrijetlom iz Kanade. Vrijednost uvoza iz **Kanade** povećala se za 14 % od 2024. do 2025., u skladu s trendom zabilježenim od 2022., i dosegla je 6,1 milijardu EUR.
- Od stupanja na snagu Privremenog sporazuma o trgovini između **EU-a i Čilea** u veljači 2025. uvoz mineralnih proizvoda u EU povećao se za 33 %.
- Četvrtina uvoza kritičnih sirovina u EU dolazi od povlaštenih partnera. Iako je ukupni uvoz kritičnih sirovina u EU⁴ u smislu vrijednosti ostao relativno stabilan 2025. u odnosu na 2024., uz blago povećanje od 0,32 %, uvoz iz nekih trgovinskih partnera koji proizvode resurse, kao što su **Kanada i Demokratska Republika Kongo**, znatno se povećao. Tako se vrijednost uvoza kritičnih sirovina iz **Kanade** u EU povećala za 62 % na 3,3 milijarde EUR. U istom referentnom razdoblju vrijednost uvoza kritičnih sirovina iz **Demokratske Republike Konga** u EU povećala se za 79 % na 2,9 milijardi EUR.

I nepovlaštena trgovinska partnerstva često olakšavaju uvoz kritičnih sirovina, kao što su Sporazum o gospodarskom partnerstvu i strateško partnerstvo između EU-a i Kazahstana. Na primjer, vrijednost uvoza sirovina iz **Kazahstana**⁵ u EU 2025. povećala se za 32 % u odnosu na 2024. i dosegla 1,18 milijardi EUR.

Velika mreža trgovinskih sporazuma EU-a ojačala je i njegovu **geopolitičku ulogu** u međunarodnom okruženju koje se brzo pogoršava.

⁴ Podaci o kritičnim i strateškim sirovinama kako su definirane u Aktu o kritičnim sirovinama.

⁵ Pojačani sporazum o partnerstvu i suradnji između EU-a i Kazahstana primjenjuje se od 2016., a na snazi je od 2020. Te stranke su 2022. sklopile strateško partnerstvo u području sirovina: [Trgovinski odnosi EU-a s Kazahstanom](#).

- Na primjer, pad izvoza robe iz EU-a u Rusiju u iznosu od 54,5 milijardi EUR 2025. (u usporedbi s prosjekom za razdoblje 2019. – 2021.) više je nego kompenziran **povećanjem izvoza iz EU-a u partnere s kojima je EU sklopio sporazum o slobodnoj trgovini, koje je te godine iznosilo više od 250 milijardi EUR.**
- Pad izvoza **vozila i dijelova vozila** u Rusiju 2025. u iznosu od 8 milijardi EUR (u usporedbi s prosjekom za razdoblje 2019. – 2021.) kompenziran je većim izvozom iz EU-a u Ujedinjenu Kraljevinu, koji je sam iznosio 9,7 milijardi EUR. Osim toga, smanjenje izvoza **električnih strojeva** u Rusiju od 7 milijardi EUR kompenzirano je većim izvozom (9 milijardi EUR) u brojne trgovinske partnere, uključujući Švicarsku, Ujedinjenu Kraljevinu, Meksiko i Norvešku.

Osim pristupa tržištu, trgovinski sporazumi EU-a i dalje su imali važnu ulogu u **jačanju trgovine i održivog razvoja 2025.**

- **Japan, Čile i Angola**, među ostalima, poduzeli su korake kako bi u budućnosti ratificirali temeljne konvencije Međunarodne organizacije rada (MOR).
- Komisija je završila preliminarnu procjenu dviju vanjskih pritužbi o radničkim i povezanim ljudskim pravima u **Vijetnamu**. Zaprimala je i novu pritužbu o navodnim kršenjima obveza **Ekvadora** u području trgovine i održivog razvoja te prvu pritužbu povezanu s OSP-om koja se odnosi na **Pakistan**.

II. Najbolje iskorištavanje sporazuma o povlaštenoj trgovini EU-a

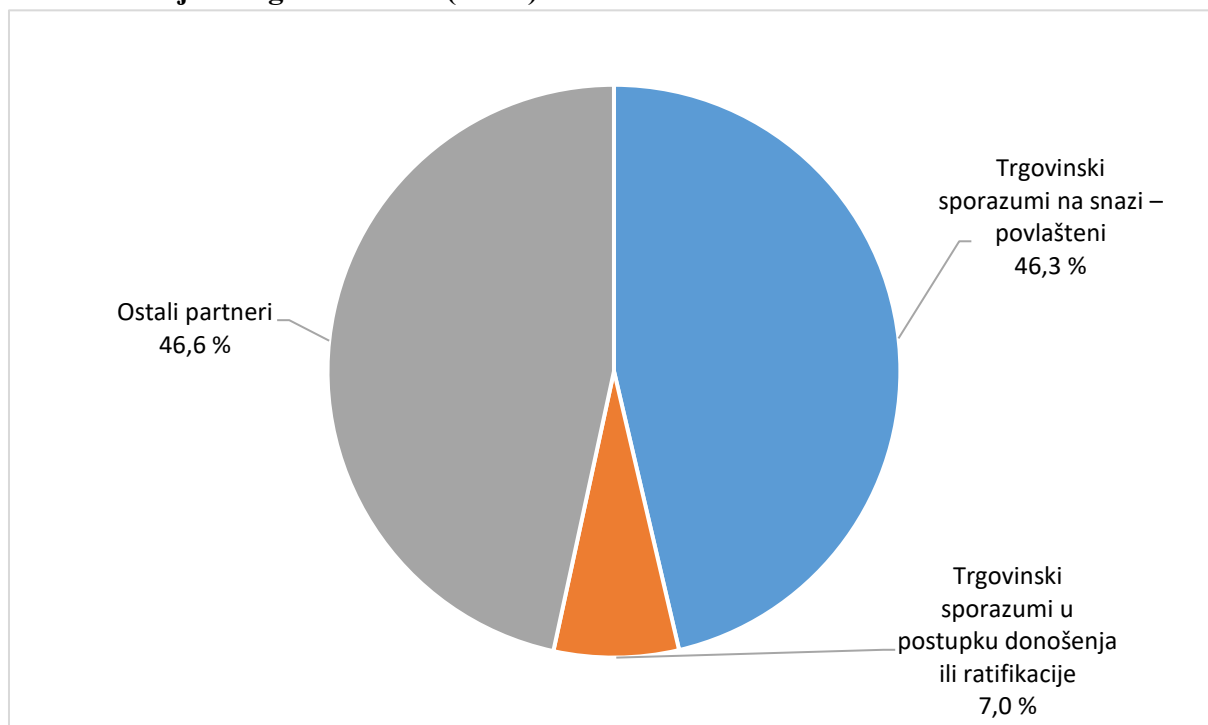
II.1. Trgovina EU-a s povlaštenim partnerima 2025.

Krajem 2025. EU je imao 44 sporazuma o povlaštenoj trgovini sa 76 partnera, što čini 46,3 % ukupne vanjske trgovine EU-a. Ukupna trgovina EU-a s povlaštenim partnerima iznosila je 2390 milijardi EUR, od čega je 1340 milijardi EUR činio izvoz, a 1050 milijardi EUR uvoz. Trgovinska bilanca EU-a s povlaštenim partnerima povećala se s 276 milijardi EUR u 2024. na 289 milijardi EUR u 2025.

Nakon intenzivnih pregovora s Mercosurom⁶, Meksikom, Indonezijom, Indijom i Australijom, u 2025. i prvom tromjesečju 2026. sklopljeni su i trgovinski sporazumi s tim partnerima. Zajedno će povećati udio trgovine EU-a s povlaštenim partnerima na 53,3 % kako je prikazano na slici 1.

⁶ Trgovinski sporazum između EU-a i Mercosura privremeno se primjenjuje od 1. svibnja 2026.

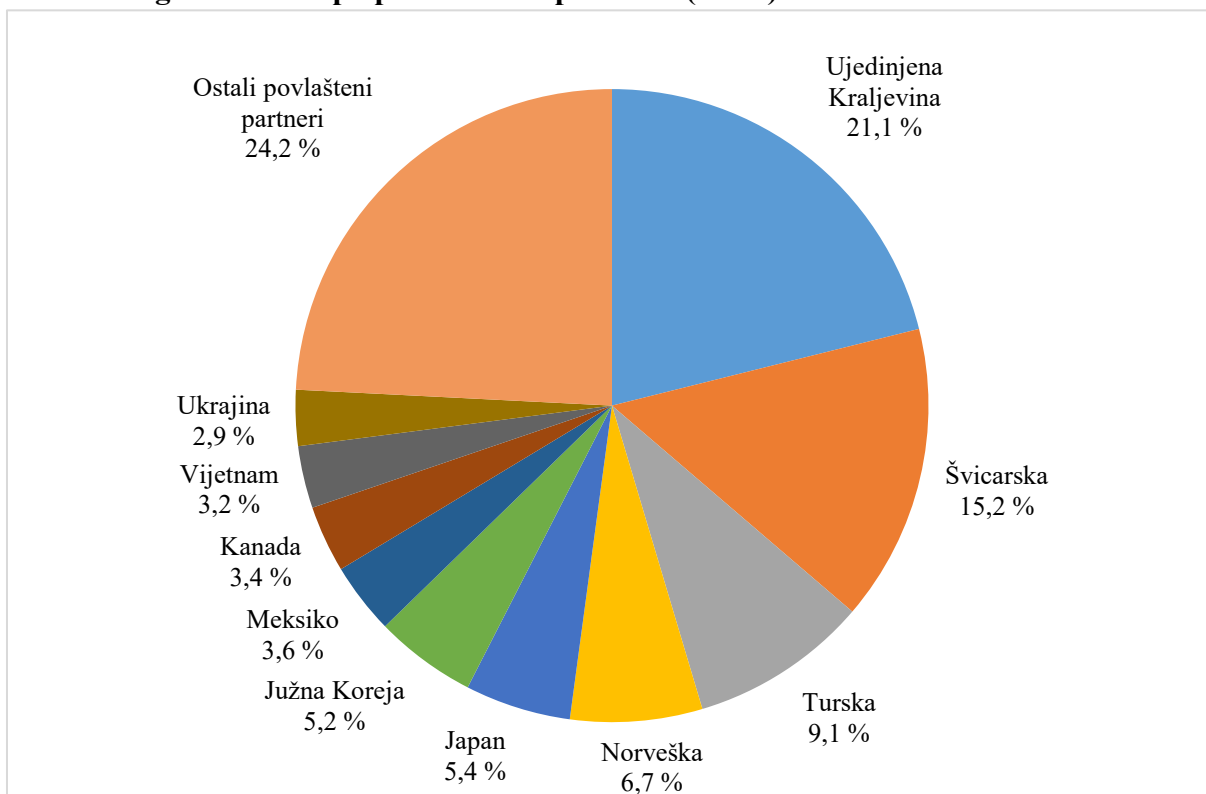
Slika 1: Vanjska trgovina EU-a (2025.)

Izvor: Izračuni Glavne uprave za trgovinu na temelju komentara Eurostata.

Kako je prikazano na slici 2, najveći povlašteni partner EU-a i dalje je Ujedinjena Kraljevina (21,1 % trgovine EU-a s povlaštenim partnerima), a nakon nje slijede Švicarska (15,2 %), Turska (9,1 %), Norveška (6,7 %) i Japan (5,4 %). Trgovina s tih pet partnera zajedno činila je gotovo 60 % trgovine EU-a s povlaštenim partnerima u 2025.

Slika 2: Trgovina EU-a po povlaštenom partneru (2025.)

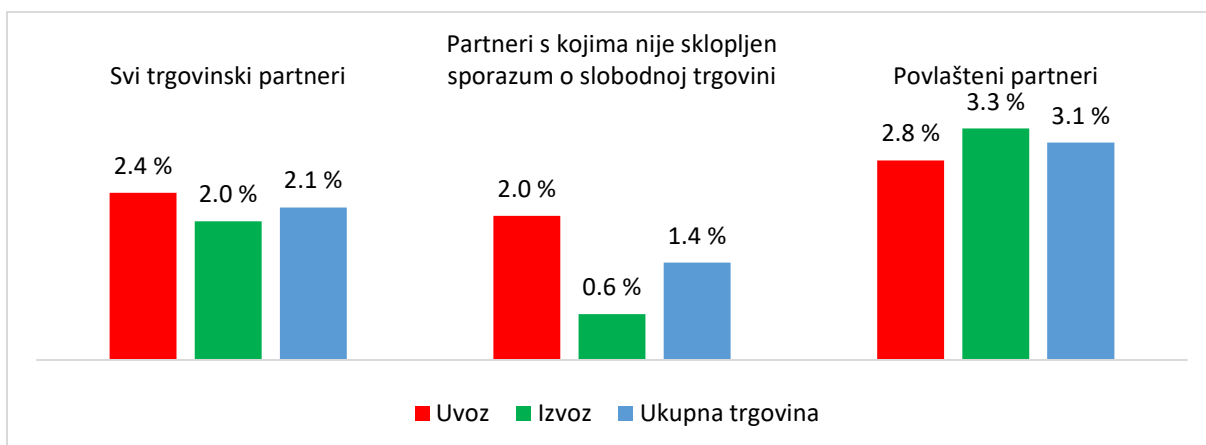

Izvor: Izračuni Glavne uprave za trgovinu na temelju Eurostatove baze podataka Comext.

Kako je prikazano na slici 3, EU-ova godišnja trgovina robom s povlaštenim partnerima nastavila je rasti brže od trgovine sa svim partnerima zajedno i podskupinom partnera s kojima nije sklopljen sporazum o slobodnoj trgovini.

Trgovina EU-a s povlaštenim partnerima povećala se za 3,1 % od 2024. do 2025., što je više od trgovine sa svim partnerima i partnerima s kojima nije sklopljen sporazum o slobodnoj trgovini, koja se povećala za 2,1 % odnosno 1,4 %. Izvoz robe povlaštenim partnerima povećao se za 3,3 %, dok se izvoz u sve partnere zajedno i u podskupinu partnera s kojima nije sklopljen sporazum o slobodnoj trgovini umjereno povećao (za 2,0 % odnosno 0,6 %).

Slika 3: Godišnji rast trgovine robom EU-a po vrsti partnera (2024. – 2025.)

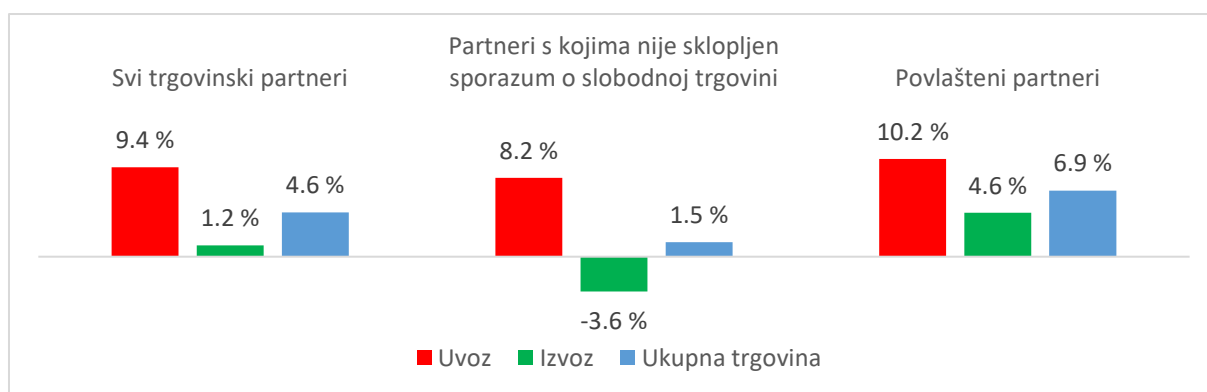

Izvor: Izračuni Glavne uprave za trgovinu na temelju Eurostatove baze podataka Comext.

U 2025. trgovinski sporazumi EU-a nastavili su **doprinositi i trgovini poljoprivredno-prehrambenim proizvodima EU-a s povlaštenim partnerima**, koja je zabilježila veći rast (6,9 %) od trgovine s partnerima s kojima nije sklopljen sporazum o slobodnoj trgovini (1,5 %) i svim trgovinskim partnerima (4,6 %). Trgovina poljoprivredno-prehrambenim proizvodima činila je 9 % ukupnog izvoza iz EU-a i 7,5 % uvoza u EU te 37 % ukupnog trgovinskog suficita EU-a.

Kako je prikazano na slici 4, **izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz EU-a u povlaštene partnere** povećao se za 4,6 %, izvoz iz EU-a u sve partnere zajedno povećao se za 1,2 %, a izvoz iz EU-a u partnere s kojima nije sklopljen sporazum o slobodnoj trgovini smanjio se za 3,6 %.

Slika 4: Godišnji rast trgovine poljoprivredno-prehrambenim proizvodima EU-a po vrsti partnera (2024. – 2025.)

Izvor: Izračuni Glavne uprave za trgovinu na temelju Eurostatove baze podataka Comext.

U 2025. potvrđeno je da je među povlaštenim partnerima i svim partnerima **Ujedinjena Kraljevina** najvažnije odredište za izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz EU-a, koji je bio veći od 55 milijardi EUR, što je povećanje od 3 % u odnosu na 2024. Izvoz iz EU-a u drugo najveće odredište, **Švicarsku**, iznosio je oko 13 milijardi EUR u 2025., što je povećanje od 7,5 %. **Japan** je bio treće najveće odredište među povlaštenim partnerima, s izvozom poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz EU-a u vrijednosti većoj od 8 milijardi EUR.

Trgovinski sporazumi EU-a, kao što je CETA između **EU-a i Kanade**, izrazito su doprinijeli rastu izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda od početka njihove primjene. *Ex post* evaluacija dovršena 2025.⁷ pokazala je da se u nekim poljoprivredno-prehrambenim sektorima izvoz znatno povećao.

- Na primjer, izvoz vina iz EU-a u Kanadu u prosjeku se povećao za 39 % u razdoblju nakon privremene primjene sporazuma (2018. – 2025.) u odnosu na odgovarajuće razdoblje prije sporazuma (2010. – 2017.).

⁷ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en?prefLang=hr&etrans=hr.

- Izvoz ekstra djevičanskog maslinova ulja povećao se za 46 %, a izvoz sira gotovo se udvostručio te se povećao za 96 %.

I uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz povlaštenih partnera u EU zabilježio je veći rast (10,2 %) u usporedbi s uvozom iz nepovlaštenih partnera (8,2 %).

- I 2025. **Ujedinjena Kraljevina** bila je povlaštenu partner iz kojeg se uvozilo najviše poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u EU i činila je 8 % (ili 16,0 milijardi EUR) ukupnog uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u EU, dok je na drugom mjestu bila **Ukrajina** (11 milijardi EUR).
- **Côte d'Ivoire** bio je treći najveći izvor uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u EU među povlaštenim trgovinskim partnerima, pri čemu je vrijednost tog uvoza 2025. iznosila 8,9 milijardi EUR. Vrijednost ukupnog uvoza iz te države povećala se za 23 % od 2024. do 2025., dok se vrijednost uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda povećala za 31 %. Više cijene kakaa pridonijele su tom rastu, ali Sporazum o gospodarskom partnerstvu između EU-a i Côte d'Ivoirea pomogao je toj zemlji da diversificira izvoz snižavanjem carina na prerađeni kakao⁸.

Do kraja 2025. **oznake zemljopisnog podrijetla EU-a** bile su zaštićene u 35 zemalja izvan EU-a na temelju trgovinskih sporazuma.

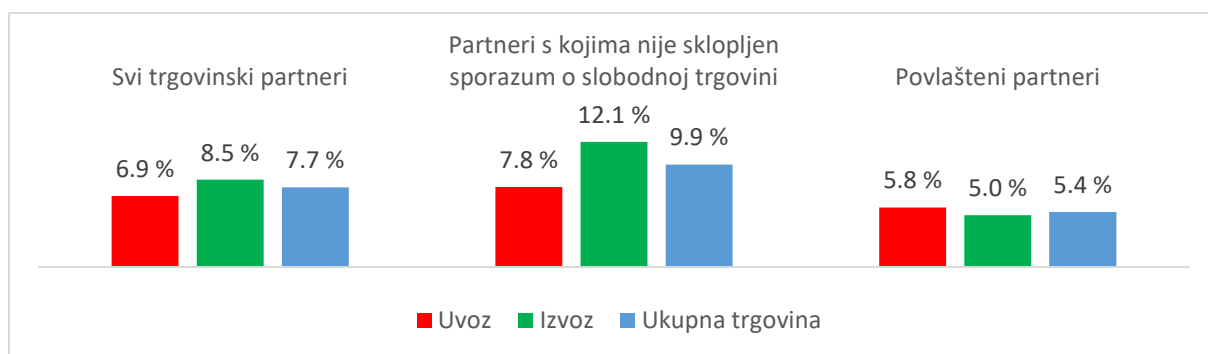
- Na primjer, **Privremeni sporazum o trgovini između EU-a i Čilea** pruža bolji okvir za zaštitu 216 oznaka zemljopisnog podrijetla EU-a povrh postojećeg sporazuma o vinima i jakim alkoholnim pićima, kojim se već štiti 1745 oznaka zemljopisnog podrijetla za vina iz EU-a i 257 oznaka zemljopisnog podrijetla za jaka alkoholna pića i aromatizirana vina. Privremeni sporazum o trgovini pruža visoku razinu zaštite za odgovarajuće zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla i omogućuje dodavanje novih oznaka zemljopisnog podrijetla u budućnosti.

Trgovina uslugama EU-a s povlaštenim partnerima dosegla je 2024. gotovo 1,4 bilijuna EUR (najnoviji dostupni podaci), što čini 47 % ukupne trgovine uslugama EU-a, te se 2024. povećala za 5,4 % u odnosu na 2023. Kako je prikazano na slici 5, taj je rast bio brži nego prethodne godine (5,0 %), ali sporiji od rasta trgovine sa svim partnerima i partnerima s kojima nije sklopljen sporazum o slobodnoj trgovini⁹.

Slika 5: Godišnji rast trgovine uslugama EU-a po vrsti partnera (2023. – 2024.)

⁸ Prerađeni kakao činio je 42 % ukupne vrijednosti uvoza kakaa iz Côte d'Ivoirea u EU 2025.

⁹ Glavni trgovinski partneri EU-a s kojima nije sklopljen sporazum o slobodnoj trgovini, kao što su SAD (najveći trgovinski partner EU-a u području usluga) i Kina (četvrti najveći trgovinski partner EU-a u području usluga), zabilježili su snažan gospodarski rast 2024., dok su Ujedinjena Kraljevina i Švicarska, njegov drugi i treći najveći trgovinski partner, općenito zabilježile skroman rast, uključujući trgovinu uslugama.

Izvor: Izračuni Glavne uprave za trgovinu na temelju Eurostatove tablice „bop_its6_tot”.

Ukupna trgovinska bilanca EU-a u uslužnom sektoru povećala se za 21,1 % te je 2024. dosegla 193,7 milijardi EUR. Trgovinski suficit s povlaštenim partnerima iznosio je 184,3 milijarde EUR, dok je za sve trgovinske partnere zajedno iznosio 9,4 milijarde EUR.

Vrijednost trgovinskih sporazuma EU-a za trgovinu uslugama vidljiva je i iz postupnog produbljivanja pristupa tržištu za uslužne sektore zahvaljujući ambicioznim trgovinskim sporazumima, kao što je sporazum s **Kanadom**.

- Bilateralna prekogranična trgovina uslugama između EU-a i **Kanade** povećala se za 97 % od privremene primjene sporazuma 2017. te je 2024. dosegla 50,8 milijardi EUR, u usporedbi s 25,6 milijardi EUR 2016.
- U prosincu 2025. na snagu je stupio **sporazum o uzajamnom priznavanju stručnih kvalifikacija arhitekata**. Arhitektima iz EU-a omogućuje se dobivanje kanadske stručne licence, a kanadskim arhitektima dobivanje licence u državi članici EU-a, pod uvjetom da ispunjavaju određene kriterije koji se temelje na kvalifikacijama i iskustvu. Sporazum o uzajamnom priznavanju dio je CETA-e između EU-a i Kanade, čiji je cilj ojačati suradnju i olakšati priznavanje stručnih kvalifikacija preko Atlantika.

EU je i 2025. bio svjetski predvodnik u izvozu i uvozu **digitalno isporučivih usluga**, čija je vrijednost 2024. iznosila 1,7 bilijuna EUR, odnosno 58 % ukupne trgovine uslugama EU-a.

- Postojeći trgovinski sporazumi s **poglavljima o digitalnoj trgovini** među ostalim su oni sklopljeni s Japanom, Ujedinjenom Kraljevinom, Novim Zelandom i Čileom.
- EU je u svibnju 2025. potpisao prvi namjenski sporazum o digitalnoj trgovini sa zemljom koja nije članica EU-a. Samostalnim **sporazumom o digitalnoj trgovini sa Singapurom**¹⁰ potiče se digitalna trgovina između tih dviju regija olakšavanjem prekograničnog protoka podataka i osiguravanjem pravne sigurnosti za poduzeća. EU je 10. lipnja 2026. potpisao Sporazum o digitalnoj trgovini s Republikom Korejom¹¹, a u ožujku 2026. pokrenuo je pregovore o sporazumu o digitalnoj trgovini između EU-a i Kanade.

¹⁰ [Sporazum o digitalnoj trgovini između EU-a i Singapura | EUR-Lex.](#)

¹¹ Tekst sporazuma: [Circabc](#).

- Sporazumi o digitalnoj trgovini dopunjuju odgovarajuće sporazume o slobodnoj trgovini modernim i obvezujućim pravilima o digitalnoj trgovini. Tim se pravilima nastoji povećati transparentnost i predvidljivost za poduzeća, promicati sigurno internetsko okruženje za potrošače i ukloniti prepreke digitalnoj trgovini.

Protekla godina bila je i prva puna godina provedbe **Sporazuma o olakšavanju održivih ulaganja između EU-a i Angole**, kojim se nastoji stvoriti predvidljivija ulagačka klima pogodna za poslovanje. Kako bi se to postiglo, bilateralni Odbor za olakšavanje ulaganja u siječnju 2025. raspravljao je o konkretnim koracima za smanjenje birokracije i povećanje transparentnosti, uključujući: (i) moderniziranje jedinstvenog digitalnog sučelja Angole za ulagače; (ii) objavljivanje na internetu popisa zahtjeva i uvjeta za strana ulaganja u Angoli i (iii) odobravanje besplatnog pristupa internetskoj verziji Službenog lista Angole. Početkom travnja 2026. Komisija je zaključila pregovore o sporazumu o olakšavanju održivih ulaganja s **Ekvadorom** – prvom takvom sporazumu EU-a s nekom zemljom Latinske Amerike.

EU je u studenome 2025. potpisao prvo **partnerstvo za čistu trgovinu i ulaganja s Južnom Afrikom**. To će partnerstvo doprinijeti bilateralnoj trgovini i ulaganjima u čiste lance opskrbe, čime će se stvoriti nove prilike za trgovinu i ulaganja te poboljšati pristup EU-a sirovinama. Prvi međuvladin dijalog održan je 8. i 9. srpnja 2026., nastavno na prethodno održani dijalog između poduzeća i državnih tijela¹² u okviru kojeg su prikupljena stajališta i prioriteti poduzeća radi provedbe partnerstva za čistu trgovinu i ulaganja.

II.2. Promicanje trgovinskih sporazuma EU-a

Komisija je i 2025. u bliskoj suradnji s državama članicama i poduzećima ulagala trud u **promicanje novih sporazuma**.

- Komisija je nastavila **nadograđivati svoju glavnu platformu Access2Markets**¹³, koja je od pokretanja 2020. privukla više od 13 milijuna posjetitelja, od čega gotovo 3 milijuna samo 2025. Pokrenuta je anketa kako bi se prikupile povratne informacije korisnika, a Komisija je počela raditi na dodavanju novih značajki, kao što su novi dizajn i videoupute. Dosad je osposobila 16 000 dionika za upotrebu platforme, uglavnom na internetskim seminarima koji su održani na više jezika.
- Više osoblje Komisije sudjelovalo je 2025. na **Danima pristupa tržištu** organiziranim u osam država članica. Na tim događanjima više od 5000 poduzeća (od kojih su mnoga MSP-ovi) iz raznih sektora moglo je izravno komunicirati s glavnim službenikom za nadzor provedbe trgovinskih pravila i drugim višim predstavnicima Komisije.
- Aktivnosti informiranja u Bruxellesu i glavnim gradovima EU-a dopunjene su konsolidiranim aktivnostima informiranja dionika na terenu koje su provodile

¹² [Priopćenje za medije: Partnerstvo za čistu trgovinu i ulaganja između Južne Afrike i Europske unije ulazi u fazu provedbe održavanjem prvog dijaloga između poduzeća i državnih tijela | ESVD.](#)

¹³ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/hr/home>.

delegacije EU-a u partnerskim zemljama radi promicanja novih trgovinskih sporazuma. Te su aktivnosti bile namijenjene poduzećima iz EU-a te uvoznicima proizvoda i usluga iz EU-a kojima su potrebne specijalizirane smjernice.

- Na primjer, na prvom **poslovnom sastanku na vrhu između EU-a i Novog Zelanda** održanom 24. listopada 2025. u Aucklandu okupilo se 500 poslovnih i političkih predstavnika obiju strana kako bi se iskoristile nove prilike nastale zahvaljujući sporazumu o slobodnoj trgovini. Delegacija EU-a u Wellingtonu promicala je sporazum o slobodnoj trgovini na poljoprivrednim sajmovima u Hamiltonu (u lipnju) i Christchurchu (u studenome).
- Delegacija EU-a u Santiagu pokrenula je kampanju promicanja Privremenog sporazuma o trgovini između **EU-a i Čilea** pod nazivom „Europa está a la vueltaITA” (Europa je iza ugla) i „Europa está cerquita” (Europa je tako blizu), koja je bila posebno raširena na društvenim mrežama i čileanskim radiostanicama. Cilj je bio približiti javnosti privremeni sporazum o trgovini i pokazati kakve stvarne prilike on otvara za Čile, njegove potrošače i poduzeća.

II.3. Usmjerenost na trgovinu i održivi razvoj

Trgovinski sporazumi EU-a imaju **ključnu ulogu u jačanju trgovine i održivosti**. Odredbe kojima se promiču međunarodni standardi rada i zaštite okoliša dio su 15 sporazuma sklopljenih od 2012. (počevši od trgovinskog sporazuma između EU-a i Republike Koreje) i primjenjivale su se tijekom izvještajnog razdoblja.

I u 2025. se radilo na djelotvornom izvršavanju tih obveza te je ostvaren napredak s nekoliko partnerskih zemalja.

- **Japan, Čile i Angola** poduzeli su korake kako bi u budućnosti ratificirali temeljne konvencije MOR-a koje se odnose na sigurnost i zdravlje na radu.
- Nakon primjedbi Odbora stručnjaka MOR-a za primjenu konvencija **Japan** je počeo postupno zamjenjivati svoj program tehničkog osposobljavanja pripravnika programom zapošljavanja za razvoj vještina, uzimajući u obzir te primjedbe. Osim toga, počeo je i s prelaskom na obvezni sustav trgovanja emisijama (GX ETS) radi svoje zelene tranzicije.
- **Moldova** je 2025. ostvarila dobar napredak u donošenju nacionalnog energetskog i klimatskog plana. Objavila je svoje nacionalno utvrđene doprinose u okviru Pariškog sporazuma i ojačala svoj sustav za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju emisija stakleničkih plinova.

Stranke raspravljaju o pitanjima trgovine i održivog razvoja na redovitim sastancima **zajedničkih odbora za trgovinu i održivi razvoj**. I u 2025. bilateralna suradnja s partnerskim zemljama polučila je konkretne rezultate.

- Odbor **EU-a i Novog Zelanda** za trgovinu donio je izmjenu poglavlja o trgovini i održivom razvoju kako bi ga uskladio s promjenom kojom sigurnost i zdravlje na radu dobivaju status „temeljnih načela i prava na radu” u skladu s odlukama MOR-a.
- U studenome 2025., nakon što je Odbor **EU-a i Singapura** za trgovinu i održivi razvoj potvrdio obostranu predanost kontinuiranom i trajnom radu na ratifikaciji i učinkovitoj provedbi temeljnih konvencija MOR-a, singapurski parlament donio je drugi Prijedlog zakona o pravednosti na radnom mjestu, što je važan korak prema ratifikaciji temeljne Konvencije MOR-a o diskriminaciji u zaposlenju i zanimanju (C111). Prijedlogom zakona utvrđuje se novi okvir na temelju kojeg radnici mogu tražiti pravnu zaštitu zbog diskriminacije na radnom mjestu i uvode se zaštitne mjere protiv neosnovanih tužbi¹⁴.
- Nakon stupanja na snagu Privremenog sporazuma o trgovini između **EU-a i Čilea** 1. veljače 2025. stranke sporazuma započele su s preispitivanjem odredaba o trgovini i održivom razvoju. To je preispitivanje predviđeno u zajedničkoj izjavi o preispitivanju odredaba o trgovini i održivom razvoju priloženoj privremenom sporazumu o trgovini, a cilj mu je unaprijediti provedbeni mehanizam i uključiti Pariški sporazum kao „ključni element”.

Komisija je 2025. nastavila blisku suradnju s civilnim društvom, među ostalim u okviru **domaćih savjetodavnih skupina** koje okupljaju poduzeća, sindikate i druge dionike. Domaće savjetodavne skupine osnovane su na temelju 16 trgovinskih sporazuma EU-a¹⁵ kako bi surađivale s predstavnicima civilnog društva u partnerskim zemljama i savjetovale Komisiju o pitanjima provedbe.

- EU i domaće savjetodavne skupine **Srednje Amerike** 2025. prvi su put postigli konsenzus o objavi zajedničke izjave u kojoj se predlaže posebna tehnička suradnja u pitanjima rada i okoliša. EU i sve četiri **andske** domaće savjetodavne skupine objavili su prvu jednoglasnu zajedničku izjavu, što je dodatan korak u međuregionalnoj suradnji civilnog društva.
- Domaća savjetodavna skupina EU-a za **Japan** predložila je produbljivanje dijaloga o zelenim pomorskim koridorima, a u prvom planu treba biti cilj da se zelena i pravedna tranzicija provode usporedno. **Domaća savjetodavna skupina Japana** iskoristila je zajednički dijalog s civilnim društvom kako bi prihvatila pristup EU-a zelenoj tranziciji koji se u većoj mjeri temelji na propisima, predlažući da Japan poveća ambicije.

Komisija je 2025. nastavila istraživati **pritužbe o navodnim povredama odredaba o trgovini i održivom razvoju** i ostvarivati napredak u vezi s njima.

¹⁴ Prvi prijedlog zakona donesen je 8. siječnja 2025. Očekuje se da će zakoni o pravednosti na radnom mjestu stupiti na snagu do kraja 2027. kako bi poslodavci imali dovoljno vremena za njihovu učinkovitu provedbu.

¹⁵ Stanje 1. srpnja 2026.: 16 domaćih savjetodavnih skupina (uključujući Savjetodavni odbor CARIFORUM-a).

- Komisija je 2025. **završila preliminarnu procjenu** dviju pritužbi koje se odnose na **Vijetnam**. Analiza je pokazala da i dalje postoje razlozi za zabrinutost o pitanjima rada, posebno o ratifikaciji Konvencije MOR-a br. 87. Vijetnam nije dokazao da se donošenje izmijenjenog Zakona o sindikatima i izmjene vijetnamskog Ustava mogu tumačiti kao koraci prema ispunjavanju obveze te zemlje da ulaže „trajne i kontinuirane napore za ratifikaciju te konvencije MOR-a”. Komisija je zatražila dodatne detaljne informacije i pojašnjenja te ustraje u postavljanju tog pitanja vijetnamskim ekvivalentnim tijelima na svim razinama.
- Komisija je zaprimila jednu **novu pritužbu** u vezi s **Ekvadorom** u kojoj se tvrdi da ta zemlja nije ispunila svoje obveze iz trgovinskog sporazuma s EU-om, kao što su obveze koje se odnose na priznavanje sektorskih sindikata i slobodu udruživanja. Predmet obuhvaća i pitanja rada i pitanja okoliša te se trenutno preispituje.
- Komisija je 2025. zaprimila prvu pritužbu u vezi s **općim sustavom povlastica** (na **Pakistan**), koja se trenutno preispituje.

Naposljetku, EU je i 2025. nudio **tehničku pomoć** svojim trgovinskim partnerima kako bi se pospješilo ispunjavanje obveza u području trgovine i održivog razvoja te postigle stvarne promjene na terenu u partnerskim zemljama.

- EU je nastavio suradnju s MOR-om na provedbi **programa „Trgovina za dostojanstven rad”**¹⁶. Program promiče socijalni dijalog i potiče bolju primjenu međunarodnih standarda rada u prioritetnim partnerskim zemljama, posebno u Africi i Aziji.
- EU je 2025. surađivao s Organizacijom za hranu i poljoprivredu (FAO) i privatnim sektorom na pokretanju programa **Poticanje održive proizvodnje hrane u Keniji**. Taj projekt u vrijednosti od 10 milijuna EUR, koji financira EU, obuhvaća 40 000 malih poljoprivrednika i potiče proizvodnju hrane otpornu na klimatske promjene u pet okruga u zapadnoj Keniji.

III. Pomoć MSP-ovima da pronađu svoje mjesto u svjetskoj trgovini

Komisija je 2025. ponovno upotrijebila razne instrumente kako bi pomogla poduzećima iz EU-a da u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste trgovinske sporazume EU-a, posebno uzimajući u obzir specifične potrebe malih i srednjih poduzeća (MSP-ova)¹⁷.

Prvo, to se postiže **posebnim poglavljima o MSP-ovima**¹⁸ u trgovinskim sporazumima EU-a koja sadržavaju posebne obveze kako bi se manjim poduzećima olakšao pristup tržištu.

¹⁶ [Trgovina za dostojanstven rad](#).

¹⁷ Gotovo 682 000 MSP-ova iz EU-a izvezilo je robu i usluge 2023. (najnoviji dostupni podaci).

¹⁸ Trgovinski sporazumi EU-a koji su na snazi 2025. i sadržavaju poglavlja o MSP-ovima su oni s Kanadom, Japanom, Ujedinjenom Kraljevinom, Novim Zelandom i Čileom.

Kontaktne točke obiju strana redovito se sastaju kako bi razmatrale pitanja iz sporazuma relevantna za MSP-ove. Na primjer, nakon stupanja na snagu trgovinskog sporazuma između **EU-a i Novog Zelanda** kontaktne točke za MSP-ove sastale su se dvaput kako bi osigurale da se određeni sadržaji objavljuju na internetskim stranicama i informacijskim platformama namijenjenima MSP-ovima.

Drugo, Komisija je 2025. nastavila uspješnu i ustaljenu suradnju s **Europskom poduzetničkom mrežom**¹⁹ (EEN). Ta mreža pruža smjernice i usluge MSP-ovima s međunarodnim ambicijama, uključujući *start-up* i *scale-up* poduzeća, putem svojih uspostavljenih centara na više od 20 strateških tržišta izvan EU-a, kao što su Brazil, Kanada, Indija, Japan, Meksiko, Singapur, Ujedinjena Kraljevina i Vijetnam.

IV. Rješavanje prepreka i iznalaženje rješenja

Na globalnu trgovinu 2025. i dalje je utjecala kombinacija aktualnih geopolitičkih napetosti, gospodarskih fluktuacija i promjena u trgovinskim politikama. Jedan od glavnih izazova bilo je upravljanje nestabilnim odnosima s **Kinom** i **SAD-om**, najvećim nepovlaštenim trgovinskim partnerima EU-a.

U trgovinskom sporazumu između **EU-a i SAD-a** od 27. srpnja 2025. i Zajedničkoj izjavi EU-a i SAD-a od 21. kolovoza 2025.²⁰ obje strane politički su se obvezale raditi na ponovnoj uspostavi stabilnosti i predvidljivosti u međusobnim trgovinskim i ulagačkim odnosima u korist poduzeća i građana. EU je i dalje uvjeren da su visoke carine štetne za svjetsko gospodarstvo. No ishod tih pregovora omogućuje daljnji dijalog i razvoj transatlantskih odnosa, među ostalim snižavanjem carina i suradnjom u područjima od zajedničkog strateškog interesa. Na primjer, u području kritičnih minerala EU i SAD potpisali su 24. travnja 2026. Memorandum o razumijevanju²¹ o strateškom partnerstvu za kritične minerale i postigli dogovor o Akcijskom planu EU-a i SAD-a za kritične minerale²². EU i dalje surađuje s SAD-om kako bi se pronašla rješenja, posebno u slučajevima u kojima se na izvoz iz EU-a primjenjuju carine koje premašuju gornju granicu od 15 %, među ostalim za čelik i aluminij, bakar i proizvode dobivene od njih te za kamione i sastavne dijelove kamiona. U tom je pogledu SAD već uklonio određene proizvode s popisa proizvoda dobivenih od čelika i aluminija, smanjio carine za industrijske strojeve te pojednostavnio i pojasnio način primjene carina. Iako je to korak u pravom smjeru, EU će i ubuduće surađivati sa SAD-om kako bi osigurao da se na sav izvoz dobivenih proizvoda iz EU-a primjenjuje gornja granica carina od 15 % i da se ne primjenjuju nikakvi dodatni administrativni zahtjevi, u skladu sa Zajedničkom izjavom EU-a i SAD-a.

¹⁹ <https://een.ec.europa.eu/>.

²⁰ [Zajednička izjava o okviru Sjedinjenih Američkih Država i Europske unije o dogovoru o uzajamnoj, pravednoj i uravnoteženoj trgovini – Trgovina i gospodarska sigurnost.](#)

²¹ [Circabc.](#)

²² [Circabc.](#)

U odnosu s **Kinom** ostvaren je napredak u očuvanju sposobnosti europskih tehnoloških poduzeća da djelotvorno zaštite svoja prava intelektualnog vlasništva (patenti bitni za normu, poput onih koji se koriste u mobilnim komunikacijama).

Zemlje i trgovinski blokovi iz cijelog svijeta i dalje nastoje postići ravnotežu između zaštite domaćih industrija i osiguranja slobodnog i pravednog trgovinskog sustava. Stoga je i dalje ključno pratiti obveze u pogledu pristupa tržištu koje su preuzeli trgovinski partneri EU-a.

IV.1. Najnovije informacije o preprekama pristupu tržištu

Nove prepreke zabilježene 2025.²³

U 2025. **zabilježeno je ukupno 13 novih prepreka** u Komisijinoj bazi podataka o pristupu tržištu. Šest novih prepreka bile su uvozne carinske mjere i porezi: tri prepreke odnosile su se na sanitarne i fitosanitarne mjere te tehničke prepreke trgovini, a jedna mjera odnosila se na ograničenja javne nabave.

Najveći broj novih prepreka trgovini zabilježen je u SAD-u (četiri) i Kanadi (dvije). U regiji južnog Sredozemlja²⁴ zabilježene su tri nove prepreke trgovini (u usporedbi s osam 2024.). Nakon toga slijedi regija južne i jugoistočne Azije, Australije i Novog Zelanda, u kojoj su zabilježene dvije nove prepreke (u usporedbi sa šest 2024.). Daleki istok te Afrika i Pacifik zabilježili su po jednu prepreku.

Prepreke koje su djelomično ili potpuno uklonjene te pozitivne promjene 2025.²⁵

Ostvaren je napredak u uklanjanju prepreka trgovini, pri čemu je **u 14 partnerskih zemalja u potpunosti ili djelomično uklonjeno 20 prepreka**. To je postignuto kombinacijom diplomatske suradnje i učinkovite primjene institucionalnih mehanizama u okviru bilateralnih trgovinskih sporazuma i WTO-a, kao što pokazuju sljedeći primjeri.

- **Japan** je ukinuo obustavu uvoza proizvoda životinjskog podrijetla nakon što su odgovarajuće zemlje potvrdile da se poštuju uvjeti zdravlja životinja (npr. za švedsku svinjetinu, prerađene poljske proizvode od govedine te belgijsku govedinu i proizvode od govedine).
- **Vijetnam** je nakon donošenja Zakona o ljekarništvu od 21. studenog 2024. izdao novu okružnicu kojom se uređuje registracija lijekova i sastojaka lijekova. Ta okružnica, koja je stupila na snagu 1. srpnja 2025., sadržava mehanizam za ubrzano odobravanje kojim se razdoblje evaluacije za inovativne lijekove koje su već odobrila stroga regulatorna

²³ Vidjeti popis na stranici Glavne uprave za trgovinu o provedbi i izvršenju: [Provedba i izvršenje trgovinskih sporazuma EU-a – Trgovina i gospodarska sigurnost](#).

²⁴ Južno susjedstvo, Bliski istok, Turska, Rusija i srednja Azija.

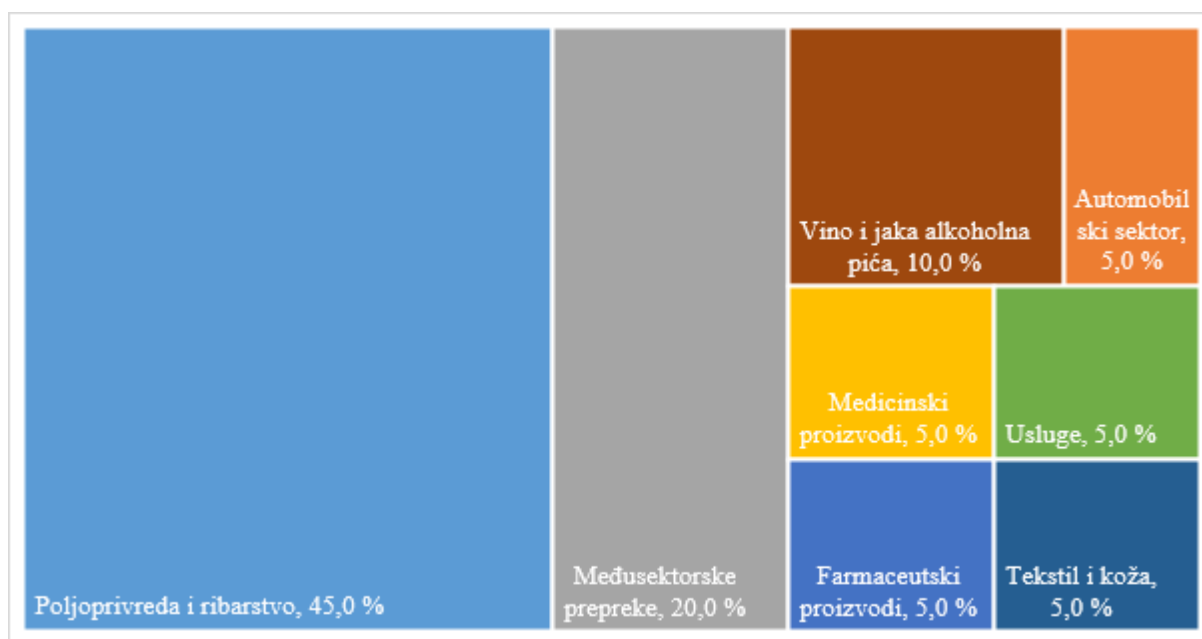
²⁵ Vidjeti popis na stranici Glavne uprave za trgovinu o provedbi i izvršenju: [Provedba i izvršenje trgovinskih sporazuma EU-a – Trgovina i gospodarska sigurnost](#).

tijela, kao što je Europska agencija za lijekove, skraćuje s četiri ili pet godina na devet mjeseci.

- Nakon redovite komunikacije EU-a i **Argentine** Argentina je trajno smanjila izvozne carine na glavne poljoprivredne proizvode i njihove nusproizvode. Novom odlukom donesenom u prosincu 2025. utvrđene su niže stope izvozne carine za nekoliko lanaca žitarica, uključujući soju, pšenicu i ječam.

Kako je prikazano na slici 6, većina uklonjenih prepreka (45 %) odnosila se na **sektor poljoprivrede i ribarstva**. Osim toga, 20 % predmeta odnosilo se na međusektorska pitanja.

Slika 6: Postotak uklonjenih prepreka po sektoru (2025.)

Komisija je u izvještajnom razdoblju ostvarila dodatan napredak u uklanjanju prepreka u bliskoj suradnji s trgovinskim savjetnicima i industrijskim udruženjima država članica. To izravno pozitivno utječe na europska poduzeća u predmetnim sektorima jer im pomaže da smanje troškove i poboljšaju pristup tržištu za izvoznike iz EU-a te osigurava opskrbu važnim industrijskim ulaznim elementima.

Kontinuirana suradnja s partnerskim zemljama ponovno je donijela **pozitivne pomake** 2025., kako je prikazano u nastavku.

- **Singapur** je priznao mjere regionalizacije EU-a za visokopatogenu influencu ptica, afričku svinjsku kugu te slinavku i šap, čime je otvorio put većem izvozu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz EU-a. Uveo je i mjere za „potvrdu o okotu i uzgoju” kojima se olakšava trgovina te je Grčkoj i Litvi dao odobrenje za zemlju koje se odnosi na nekoliko vrsta jaja i mesnih proizvoda.

- **Vijetnam** je odobrio uvoz 14 proizvoda životinjskog podrijetla i dva biljna proizvoda iz EU-a, dok su četiri dodatna proizvoda ušla u završnu fazu postupka odobravanja, čime se smanjio zaostatak u izdavanju odobrenja za pristup tržištu. Osim napretka u pojedinačnim predmetima, vijetnamska tijela pristala su provesti kombinirane revizije koje obuhvaćaju više država članica i proizvoda, što će doprinijeti uštedi vremena i resursa.
- Nakon misije Komisije na visokoj razini u **Brazilu** u listopadu 2025. ta je zemlja odobrila nekoliko biljnih proizvoda i na preliminarni popis uvrstila 48 proizvoda životinjskog podrijetla iz 18 država članica.

Zabilježeni su i pozitivni pomaci u pogledu **mjera unutar granica**, kao što su tehničke prepreke trgovini i regulatorne prepreke, što je europskim poduzećima olakšalo pristup tržištu u raznim sektorima.

- Zahvaljujući intenzivnim bilateralnim raspravama s EU-om **Kolumbija** je odlučila priznati potvrde EU-a o slobodnoj prodaji kao dokaz usklađenosti proizvoda s tehničkim propisima Kolumbije. Stoga se od proizvođača vina iz EU-a koji žele izvoziti u Kolumbiju više neće zahtijevati dodatna ispitivanja. Izvoz vina iz EU-a u Kolumbiju 2025. iznosio je oko 33 milijuna EUR, što je oko četiri puta više nego 2013. kad se sporazum počeo primjenjivati.
- Zahvaljujući radu EU-a na bilateralnoj i multilateralnoj razini **Indija je eliminirala naloge za kontrolu kvalitete** za 115 proizvoda iz EU-a izvezenih u Indiju. Na izvoz iz EU-a prethodno su utjecali ili su ga ponekad zaustavili²⁶ tehnički propisi u kojima se upućuje na norme specifične za Indiju (unatoč postojanju međunarodnih normi) i prestrogi postupci ocjenjivanja sukladnosti, kao što je obvezno ispitivanje u indijskim laboratorijima.

Komisija se 2025. nastavila boriti protiv ograničenja koja su uveli određeni trgovinski partneri, posebno na **izvoz sirovina**, od zabrana izvoza do zahtjeva za izdavanje izvoznih dozvola i kvota. Komisija se tim ograničenjima bavi izravno na bilateralnoj razini, na posebnim sastancima između vlada i kroz relevantne kanale WTO-a.

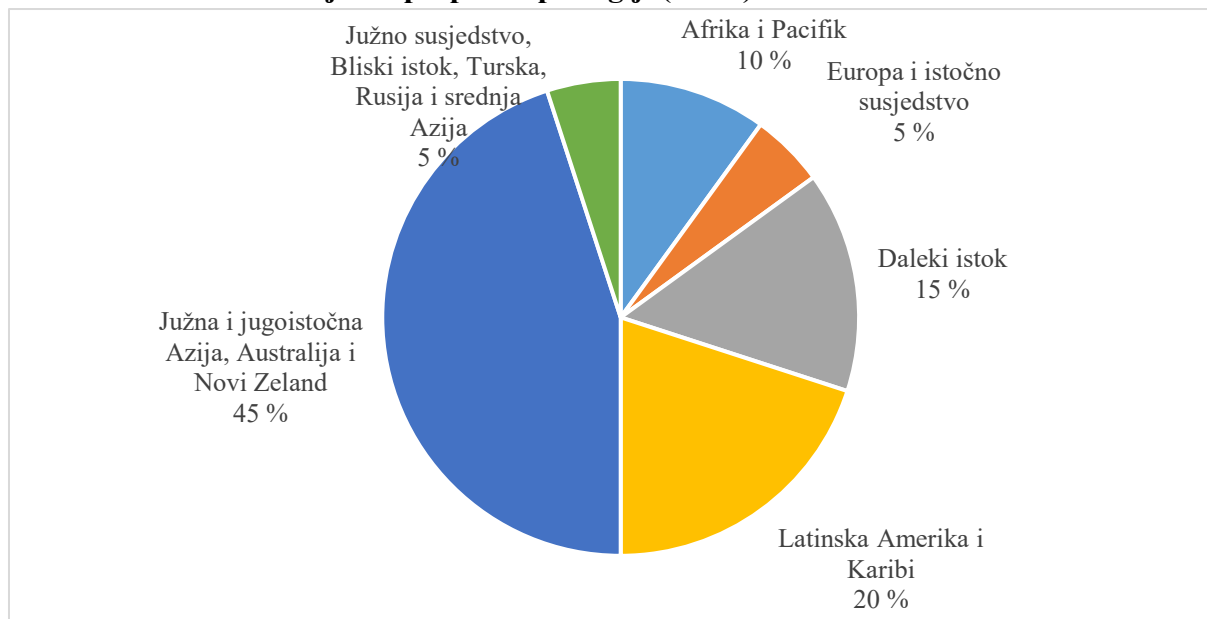
- Na primjer, zahvaljujući nedavnom dijalogu između Komisije i vlade **Demokratske Republike Kongo** (DR Kongo) spriječena je zabrana izvoza svih proizvoda dobivenih od kobalta, koja je uvedena u veljači 2025. Zabrana bi negativno utjecala na neke rafinerije u EU-u koje ovise o tim sirovinama. U listopadu 2025. DR Kongo zabranu je zamijenio sustavom kvota kojim se ograničava izvoz u 2026. i 2027. (uz stratešku

²⁶ Na primjer, EU je u Indiju prije 2023., kad su uvedeni nalozi za kontrolu kvalitete, izvezio u prosjeku 1,4 milijuna EUR viskoznih rezanih vlakana. Nakon toga je izvoz iz EU-a u osnovi zaustavljen.

rezervu) kako bi se stabilizirale cijene i povećala domaća vrijednost. Komisija nastavlja pratiti situaciju kako bi osigurala da interesi EU-a nisu ugroženi.

Kako je prikazano na slici 7, većina prepreka koje su u potpunosti ili djelomično uklonjene (9 od 20) odnosila se na zemlje u regiji koja obuhvaća južnu i jugoistočnu Aziju, Australiju i Novi Zeland. Nakon toga slijede zemlje u regiji Latinske Amerike i Kariba u kojima su 2025. uklonjene četiri prepreke.

Slika 7: Postotak uklonjenih prepreka po regiji (2025.)

IV.2. Najnovije informacije o jedinstvenoj ulaznoj točki za pritužbe

Jedinstvena ulazna točka²⁷ Komisije centralizirana je platforma na kojoj poduzeća, trgovinska udruženja i drugi dionici iz EU-a mogu jednostavnije prijavljivati prepreke trgovini. Pritužbe se mogu podnijeti ispunjavanjem odgovarajućih internetskih obrazaca na platformi Access2Markets.

Dionici iz EU-a moraju ispuniti te obrasce kako bi Komisija imala dovoljno informacija da provede preliminarnu procjenu i utvrdi kako odgovarajuće postupiti. Komisija po potrebi može pritužbu pokrenuti i na vlastitu inicijativu (po službenoj dužnosti).

²⁷ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/hr/content/jedinstvena-ulazna-tocka-0>.

Praktičan primjer: malezijski propisi o hrani

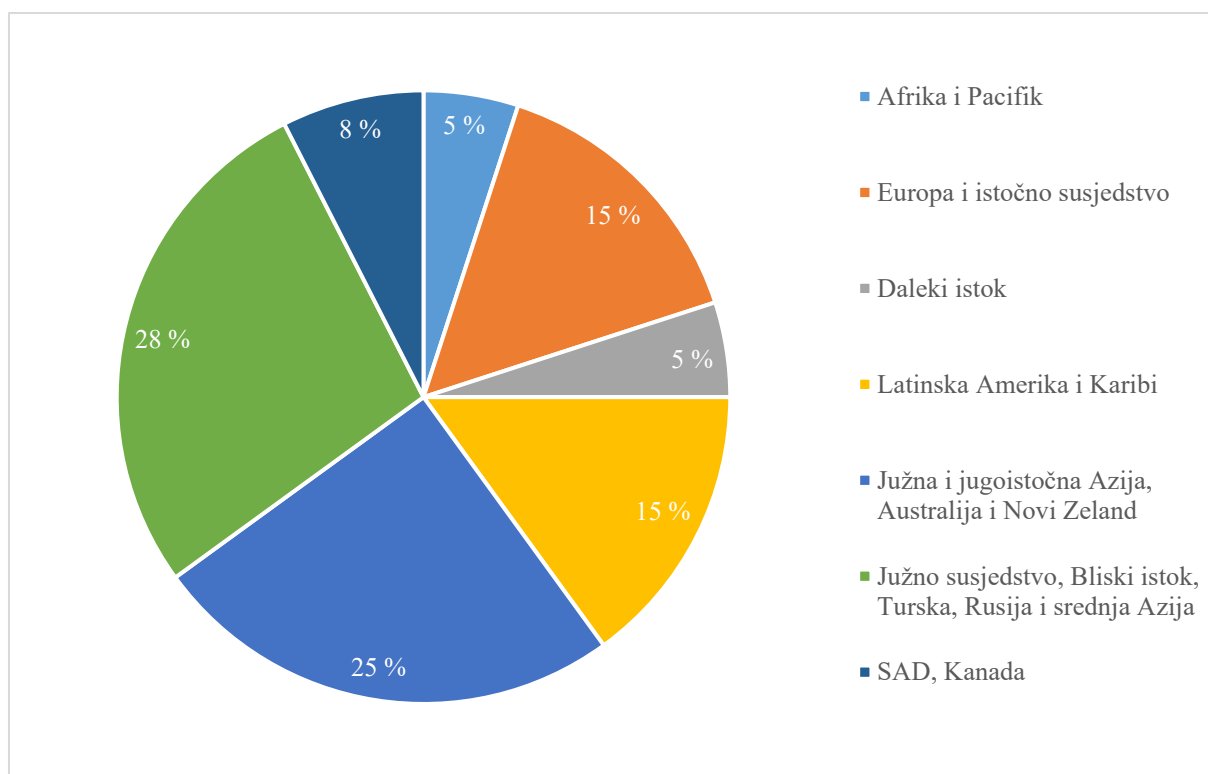
Pritužba: Jedinstvena ulazna točka zaprimila je 23. studenog 2023. pritužbu na izmjenu **malezijske** Uredbe o hrani. Izmjenom je propisana minimalna/maksimalna volumna alkoholna jakost za određena vina i jaka alkoholna pića, čime je u osnovi onemogućen uvoz određenih vina i jakih alkoholnih pića iz EU-a u Maleziju.

Poduzete mjere: Nakon kontinuiranog dijaloga EU-a s Malezijom i bilateralno i u okviru Odbora WTO-a za tehničke prepreke u trgovini Malezija je pristala prilagoditi odredbe Uredbe o hrani koje se odnose na alkoholnu jakost za likere i vina, kao i ažuriranja o konzervansima, bojilima i drugim tehničkim aspektima. U listopadu 2025. u svojem Saveznom službenom listu službeno je objavila izmjene u kojima se uzimaju u obzir sporna pitanja povezana s određenim standardima za alkoholna pića (rum, sloe gin i likeri) koja je istaknuo EU. Ostale izmjene još nisu provedene i u tijeku su bilateralni razgovori.

Učinak: Izvoznici iz EU-a mogu ostvariti korist od tih ažuriranih pravila, što je konkretno postignuće u poboljšanju pristupa tržištu.

Kako je prikazano na slici 8, jedinstvena ulazna točka 2025. zaprimila je 40 vanjskih pritužbi o preprekama trgovini u 21 partnerskoj zemlji. Najveći broj (28 %) odnosio se na južno susjedstvo, Bliski istok, Tursku, Rusiju i srednju Aziju, nakon čega slijede južna i jugoistočna Azija, Australija i Novi Zeland (27 %).

Slika 8: Vanjske pritužbe podnesene 2025. po regiji

Od pokretanja 2020. jedinstvena ulazna točka zaprimala je u prosjeku 40 vanjskih pritužbi godišnje. Većina vanjskih pritužbi 2025. odnosila se na horizontalne mjere i usluge (po šest pritužbi) te na sektor poljoprivrede i ribarstva (5). Većina podnositelja pritužbi bila su pojedinačna poduzeća iz EU-a (18) i trgovinska udruženja (15), pa drugi dionici (4) i države članice EU-a (3). Komisija je pokrenula jednu pritužbu po službenoj dužnosti.

V. Bilateralno i multilateralno rješavanje sporova

Iako se većina prepreka i dalje uklanja bilateralnim dijalogom s trgovinskim partnerom u okviru bilateralnih trgovinskih odbora ili odborâ WTO-a, u nekim je slučajevima i dalje potrebno pokrenuti službene postupke za rješavanje sporova na temelju bilateralnog sporazuma ili u okviru WTO-a.

Rješavanje sporova i dalje je važan način izvršenja mjera EU-a. Riječ je o uhodanom pristupu rješavanja sporova utemeljenom na pravilima kojim se trgovcima, poduzećima i vladama pruža pravna sigurnost i predvidljivost.

Kako bi se riješio problem paralize Žalbenog tijela WTO-a, EU i druge članice WTO-a uspostavili su 2020. **Višestrani privremeni mehanizam za arbitražu u slučaju žalbi (MPIA)**. On osigurava da se pravila WTO-a mogu provesti donošenjem odluka u WTO-u i da se ne podnose „prazne” žalbe. Nakon nekoliko pristupanja 2025. i početkom 2026. uoči 14.

ministarske konferencije WTO-a taj mehanizam²⁸ sad obuhvaća 61 od 166 članica WTO-a (uključujući države članice EU-a), koje čine 60 % svjetske trgovine.

EU je u siječnju 2025. pokrenuo **spor pred WTO-om protiv Kine** o globalnim uvjetima licenciranja za patente bitne za normu (DS632). U tijeku je postupak pred povjerenstvom.

EU je u srpnju 2025. pokrenuo arbitražni postupak na temelju Sporazuma o pridruživanju između **EU-a i Alžira** u vezi s ograničenjima Alžira u području trgovine i ulaganja.

Sljedeći sporovi okončani su 2025. i doveli su do **uklanjanja prepreka trgovini** u partnerskim zemljama.

- U srpnju 2025. žalbeni arbitar WTO-a u predmetu DS611 (Kina – provedba međunarodnih prava vlasništva) utvrdio je da kineska nepisana politika izdavanja sudskih naloga kojima se zabranjuje pokretanje postupka krši Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS). **Kina je potom objavila da je prestala provoditi tu politiku.** S obzirom na nepisanu prirodu kineske politike izdavanja sudskih naloga kojima se zabranjuje pokretanje postupka Europska komisija nastavit će pomno pratiti situaciju. Arbitražnom odlukom jača se zaštita europskih prava intelektualnog vlasništva na međunarodnoj razini tako što se osigurava da ključni trgovinski partneri, kao što je Kina, ispunjavaju obveze preuzete na temelju Sporazuma o TRIPS-u. Njime se štiti zaštita prava europskih inovatora u području ključnih tehnologija, kao što su 5G i bežične tehnologije, koje gospodarstvu EU-a daju važnu prednost.
- U listopadu 2025. u predmetu DS591 (Kolumbija – antidampinške pristojbe na zamrznute krumpiriće iz Belgije, Njemačke i Nizozemske) EU je uspio u postupku ocjene usklađenosti u tom sporu. Zbog toga je u ožujku 2026. **Kolumbija stavila carine koje nisu u skladu s pravilima WTO-a izvan snage.**

EU je u studenome 2025. **okončao spor** DS610 (Kina – mjere koje se odnose na trgovinu robom) jer su ispunjeni ključni ciljevi spora i **nastavila se relevantna trgovina.**

U prosincu 2025., nakon arbitraže o razini protumjera, **EU je dobio odobrenje WTO-a da donese protumjere** u sporu DS577 (SAD – zrele masline) koji se odnosi na mjere SAD-a za zrele masline iz Španjolske.

²⁸ Popis članica dostupan je ovdje: [Višestrani privremeni mehanizam za arbitražu u slučaju žalbi \(MPIA\)](#).